

Изази суботом.

Цијена: За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића. За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

# ГЛАС ЦРНОГОРЦА

## ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаће се у плаћеним писмима непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а може се и картом упутницама поштом у Котор. Дописи плаћу се уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новчића. За веће а на дуж вријеме мање.

### ЦЕТИЊЕ, 8 фебруара.

Једва једаред спомену први министар нове владе италијанске савезнице Италијине, с увјерењем да ће им Италија хранити тврду и поуздану вјерност. Да је остало при томе, изгледа би ове новине, које су биле вјерне пријатељице г. Криспија, разлога ликовасти. Те новине — особито у Бечу и Берлину, јер њихове италијанске друге као да су умукле — већ су почеле биле дизати погнуте главе и тјешити се тим, што се првања радост француских листова са Криспијева пада погледа стишавати. Ето, вељаху, већ и „лаковјерни“ Французи почињу увиђати, да им ни та промјена на државној управи Италије неће помоћи, и ако су у први мах зајевали сви у глас, да ће то бити погибија тројног савеза. Нема од тога ништа. Промјена је у Риму само ради унутрашње, ради финансијске политике, Криспи вије нао због тројног савеза, но једино због новог намета на Јака нића, јер је народ ситан и преситан свакога намета. Сад ће се те новине дохватити увјерења Рудинијева о вјерности Италије својим савезницима, те ће се и јошт више подруживати радости француској и можда ће им довикнути: Ето вам наше узданице! Нао је Криспи I, живио Криспи II!

То би све можда тако било, да није Рудини, одмах иза увјерења о вјерности савезима, изјавио сасвим јасно и одлучно, те ће уз то нова влада трудити се да у својим односима са Француском, уклопи сваки неспоразум. (fausse appréciation, вели наш корбиро). Како нам још нијесу стигли италијански листови, не можемо знати како то мјесто гласу у италијанском оригиналу. Свакојак неће бити да је први министар нове римске владе употребно ријеч мање пријатну, мање угодљиву према Француској.

На први поглед рекли бисмо, да је задатак те га је нови кабинет Кра-

ља Умберта тим себи ставио, мало тежи. Хрпнати „тврду и поуздану вјерност“ савезницима, т. ј. Немачкој и Аустро-Угарској, и уклањати сваки неспоразум са Француском, против које је тај савез највише удешен, за то се хоће необична, да не речемо немогућа вјештина. То је занета тако мучан посао, да га једна влада не би никак о могла трсити. Но Рубини је у том сретном положају, да је и у том послу стекао моћне савезнике. Ти савезници нијесу други, до главом — Немачка и Аустро-Угарска. Кад млад и немачки Цар може да позове себе и свога брата на објед француском посланику — и ако се још није спремио да путује у Париз —, кад бечке подслужбене новине петицу пријатељство и пажњу између Тесара и руског Цара као највише јемство мира — то што је до јутрос био тројни савез — тада и Рудини може зајевати: Omnia jam sunt, fieri que posse negabam: јер његов привидно претешки задатак ријешен је за један час, без какве његове муке.

### ДОПИСИ.

Шавни, 28 јануара. — (Народ и његово здравље.

Господине Уреднице! Не пишем ове дописе да тим етечем име у књижевности, јер добро знам да ја нијесам књижевник и ни моји дописи књижевност, но управ што но ријеч „ли проза ни си, но пискара човек слијен“ али што хоће кад они који зна боље не хоће — то је управ зло, наша скромна омалдана која је имала срећу научити, махом гледа с вишине и као да презире писменост, хиљаде нардних умотворина предају се заборава, наша домаћа историја и Географија и до дан данас стоје необрађене, \*) очиглеци знатних догађаја у почетку овог столећа с дана на дан све су виша и виша ријеткоост, а готово ни једно перо не паће се да живе ријечи вјерних и добрих очигледаца прибљежи о једном или о другом знатнијем догађају, нити о животу

\*) Или и ако је што и рађено већином су странци на својим језицима. У. Т.

једног или другог нашег јунака, каквих ми имамо доста те би разлога било да их наша црногорска историја забилежи, па на жалост о том се код наших писмењака мадо што налази, а то би требало да је света дужност нашим свештеницима и учитељима, то би поменути господи могла сваки (онимат географију овог племена, мјесто гдје су били знатни бојеви, о знатним догађајима на и нар умотворине и т. д.) Те пла си у неколико одушно свети дуг који дугујемо славним и никад неумрлим борцима, који сваку стоцу земље крвљу залише не пуштајући је душманину.

У колико сам ја видио, у нас свако воли да се занима појезијом, те не знајући да се ијезици само рађају (као: Његош, Бранко, Шесник „Ал. Цар.“ и Змај и др.) хтјели би да им подражавају, и тим незнањем узалуд троше своје млађане умове, па поред свега труда њихова не испане појезија но управ стихоеклепаније. Један учитељ док вапише и. пр. једну драму у пет чинова остави узалудности труд и златно вријеме које се могло посветити Историји, Географији, нар. умотворинама и др. На е тога мислим да би боље било радити на прозачним еписима него ли на појезији, јербо ијезици се не догони науком него: „рѣћа nascitur“. Не дајмо се заборавау, погледајмо како ми трпимо велике оскудице што нам је прошлост тмушна и у заборавау, па немојмо послерије ето двјеста година да наше потомство на нас вика и да не знадне о једном српском боју или о Србину јунаку, као што ми сада не знамо јели живио „Бат Страхињин“ — Радимо јер бо имамо што!

Здравље нашег народа Богу фала повољно је, заразних болести немамо, а омање болести лијече наши домаћи љекари. Важно је поменути Послекенје који поуздано лијече од уједа мавитог пса и вука, хиљаде су излечени, они не узимају никаквих наплата, а сигурно брже и поузданије лијече него ли у „Настеровом заводу у Паризу“, — њихов је јед то научио од неког љекара Трка у Србији, не ће да ту вјештину открију, према он слабо се одтуда користе. Ја мислим да би добро било кад би эти принудили се од стране власти да то открију, а њима да се да нека новчана накнада. Добро би било кад би се то учинило и предало и. пр. др. Миљанићу да ту њихову љекарину проучи (па и ако је по свој прилици пародна и проста) и затим да се објелодани.

Угљеша Томић.

Жабљак, (у Језерима) 29 јануара. — (Спјеговити вријеме, прокид снјијега за пут)

Са свакога краја чује се о овогодишњему снјијегу што се ријетко кад памти; да, и ми о њему имамо што казати:

Није нам чудо, што је спјеговита сила под високи чувени Дурмитор, али и овде пада неке године виши, а неке мањи.

Ове године не да се замислити каква је тем — Био да вам кажем: у јутро су осветале сељачке куће затрпане, па навични овамошњи народ прокидају, те проза снјијег учине врата, па изађу, да небо више себе виде. Ушптаћете ме како? — Сељак узме дрвену лопату, која је за то припређена, па њом вида до своје ближе стајнице, ће му се животиња налази и, ту има муку, доклен стоку пред стајницу изјави, пред коју е крпњама почепје у онолико колико му животиња може стати, ће му се цијело за дана налази, турајући му снјено по потреби.

Тешко је такву муку и замислити; али навични томе овамошњи народ вјешто се одупира толикој невољи, па и јест права изрека: „ће ко ниче ту и обиче!“ своја кућица своја слободна“.

Одлучна наредба стигла нам је од Г. Војводе Шака Петровића, да се има раскидати снјијег за пут од Таре, па дуж к Никшићима.

У толикој сиротињској нужди пријеки нам је то посао био, па смо се без разлике сви подигли и прокид учинили од Тенаца, па до Буковице.

Ни једнијех година није био обичај да се прокидају овамошње планине, али на то нам није треба гледати, но признајемо, да нам је ово пријека истреба, учинети пут проза снјијег, да може сиромаш проћи к Нишћима.

Учитељ — Дурмиторац.

### МЕМОРИ НИКОЛЕ ЛАЈХТЕНБЕРГА

Ш. Ц. Вис. Никола Максимилијановић Романовски, војвода од Лајхтенберга, који је крајем пр. године умро у Паризу, оставио је послерије себе једну автографију, коју је писао на неколико мјесеци прије смрти, приликом двает-петогодишњице свога предсједништва у друштву за минералогiju, која је светкована у Петрограду Маја 1890. год.

Успомене из дјетињског и младињског доба

(диктирано моме сину)

Моје рођење па дан 23. јула 1843.

### ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

### ЦРНА ГОРА.

Написао

Павле А. Ровински

превео

А—Б.

Балшићи, т. ј. браћа Ђорђе и Балша и синовац њихов Ђорђе други, син Срацимиров (који је умро 1373), дали су му уточиште и држали су га код себе до његове смрти (1376). То им је и дало повода те су, онда кад су Лазар и бан босански дијелили међу собом његове земље, и они заузели дио његових земаља: Требиње, Копавање и Драчевцу.

Дубровчани су употребљали сва могућа средства да помире завађене стране, те су се, ради помире, и скупили у Дубровник. Али се нијесу могли погодити међу собом, те су се растали у свађи, приправни да опет ратују један противу другога.

Тврдо исте године (1376) проглашава себе за краља Босанскога. Три мјеста, око којих су се препирали, устају противу Балшића и саједњавају се са Твртком. Тад Ђорђе Балшић ступа у савез са Карлом Тошијом и напада на земље краља Твртка, од стране Оногоста (Никшића), предајући све огњу и мачу дошао је у

Невесинје; па се отоле, са великом добићу, врати својој кући.

У то вријеме Которани, који су добили помоћ од мађарскога краља Лудвика I, почињу ратовати противу Дубровника (1371 г.). Тај се је рат продужавао неколике године са великим губитцима са обадије стране. На посљетку су се Которани обратили Твртку и молили га за помоћ Твртко, не гледајући на сва добра, која му је учинио Дубровник, излази у помоћ Котору и, под пријетњом смртне казне, забрањује својим поданицима продавати што год дубровчанима. Балшићи опет прескачу Дубровнику у помоћ; нападају на владавине которске, арају њихове земље и принуђавају их да учине мир с Дубровником.

Те године (1379) умро је Ђорђе Балшић. Послерије њега постаје господаром зецким најмлађи његов брат Балша II.

Смутње које су постале у Напољу, пошто је тамо дошао кнез Анжујски (1383), дале су Балши могућност да завлада Драчом, који се је све до тога времена налазио у талијанским рукама. Те године он је још један пут помогао Дубровнику противу Котора те је, због тога, био записан у број дубровачкога племства и постао великашом у сенату републике.

### 3. Ђорђе II Балшић.

Свршетком године 1385 Турци су

напали на земље Балшине државе, близу арбанашкога Биограда (Берата), и попалили један дио истијех. Не чекајући да скупи велику војску он, су пладу копаника, ступа у бој са Турцима код р. Бојане. Од овога су га одвраћали његове војводе; али их он није хтио послушати. У томе боју погинуо је он и војвода Ђорђе Хрватинић, а такође и Вуканшинов син Иваншић. За господара зецкога би проглашен Ђорђе, син Срацимиров, који је до тога времена живио у Драчу под надзором, јер је био немирне нарави и није хтио да слуша свога стрица. Неки великаши Горње Зете, међу којима и Црпојевићи, нијесе е почетка хтели да му се покоре, изговарајући се тим же да признају за свога господара босанскога краља Твртка. Али Ђорђе у брзо утисна њихову неповорност; а главне кривце казнио је. Да би уморио своје личне непријатеље, а без сумње и да би добио више значаја, оженио се је Деспом вћерију кнеза Лазара, а удовицом бугарскога цара Шинмана.

Турци су у то вријеме опустошавали земље у Зети, око Скадра, Бара, Будве и уздуж зецке долине до Острога и до граница Оногоста; а прекинули су ратовање тек онда кад им је био уступљен Берат и Костур.

Што су Турци тако олако учинили мир, свједочи нам да они у то вријеме нијесе били још доста јаки, зато и не

смјеше остати у Зету, него се уклонили, пошто је опљачкани, и задовољнише се малим добитком. Да није било неке забуне због промјене господара, и да је нико дошао Зети у помоћ, турска би војска не само била побјеђена, него и уништена. Недостатак јединства у српским земљама; уско себичњаштво њихових владара, који нијесу разумјевали прво стање ствари, нити су у себичњачкоме слепиду своје виђели откуда им пријети опасност, било је узроком те су Турци, без великих тежкоћа, освајали земље и градове и утврђивали се на свакоме кораку, па се и приправљали, не стајући, за даља напредовања.

Благодарећи таквоме стању ствари Турци олако ослајају Романију, дио Македоније, Тесалију и западну Грчку. Бугари им плаћају данак. Мурат принуђава и Лазара Хребљановића да му плати данак и да му у ратовима даје војску у помоћ; а у исто вријеме (1376 г.) Лазар преноси своју столицу у Призрен и ступа на Душанов престо. Он проглашава себе царем српским, и ако на новцима задржава скромну титулу кнеа. Он повраћа своме царству Сријем и Биоград, које су били заузели Мађари. Послерије тога наредио је да се разруше тврђаве Биограда како се не би опет Мађари могли утврдити у тим тврђавама. На посљетку он је одрекао Турцима плаћати данак и давати војску у помоћ.



Прошле Недјеље говорио је ученик Ш. раз. Богословско-Учитељске школе Ристо М. Поповић проповијед: „О злочину и зависти“, на темат десете боже заповиједи. А држао је критику Илија С. Јовићевић на проповијед Пера Мартиновића, који је с мјеста бранио. Сјутра ће у недјељу (10 ов. м.) говорити проповијед ученик Ш. раз. Богословско-Учитељске школе Илија С. Јовићевић „о праштању у увреде“.

А држаће критику учен. истог р. Јован С. Леконић на проповијед Риста М. Поповића, коју је говорио прошле недјеље, који ће је смјеста бранити.

Књижевност.

Изишла је I. свеска „Нове Зете“ за јануар са овом садржином:

- 1. На ново дјело. Пјесме: I. В. Ђ. Љубисава; II. Од Симе Сарајлије; III. Милораду Шапчанину од Радоја Црногораца. — 2. И звет о „чакавштину“ у ошће а пано се о „чакавштину“ у Дубровнику. Од Дра М. Решетара. — 3. Пјесме: Романтични пјесник од Ј. Берсе; Из љубавнијех пјесама Ј. Поповић-Типовца; Љубавне од С. Рачете; Из Љубичица од Алексе Шантића. — 4. Смијег. Сличица М. Србинића. — 5. Бранко Радичевић. Покушај Д. Војновић-Ужичкога. (Наставак Пта дјела). — 6. Народне јуначке пјесме. XIV. Смрт Тафа Бошњанина. — 7. Још нешто о српским старинама у Херцег-Босни. Од М. Саве. — 8. Неколико анегдота из збирке кан. И. Стојановића. — 9. Народне приче. I. То се и три дива. — 10. Књижевни преглед: а. Горски Вијенац. Увод и коментар од М. Решетара. б. „Он зна све“, прича А. Лазаревића и „Ново оружје“ С. Мачавула, М. Србинић. в. Slovanstvo ve svyech spvech. Sbiru, harmoniшује I. Krbu. Од Мироеваца. — 11. Читуља: а. † Војвода Петар Филип-ов Вујовић; б. † Лазар Лазаревић. — 12. Наши Листови. — 13. Културне биљешке. — 14. Одговори администрације.

Цетиње, у државној штампарији 1891.

Изашла је I. свес. — за јан. (IV год.)

„НОВОГ ВАСПИТАЧА“

орган за педагошку књижевност.

Садржина јој је: Уплив Караџићева дјеловања на народну школу. — Осврт на вјеронауку у општим народним школама. — Значај Песталоцијев. — Из шкоског живота (Ноћу на гробљу. — Народно васпитање. (Српске нар. празновјерице.) — Поуке из опште знаности. — (Да ли се сунцо расхлађује). „Књижевни Преглед“ I ком. Годишња цијена 3 фр. За Србију 8 див. Приправници и богослови као и учитељи у Црној Гори добијају звет за 2 ф. Препишата се шаље на адресу:

Беловар (Хрватска)

М. Нешковић кр. жуп. школ. надзорник.

нож, кад ће и на њих коцка папути. Балшићи, који се нијесу покорили Турцима, били су најближи турски сусједи, те је и морао у најбржем времену настати међу њима судар. Осим Млечана они нијесу имали других савезника. Приморски су градови изјавили жељу да буду под млетачком заштитом; али, будући су примали њихово господарство над собом, не по доброј вољи но од нужде, то им је господарство било и тешко и непријатно. Због тога, послје смрти Ђорђа II (1405), кад је ступио на његов престоли син му Балша III стаповници града Скадра, који су окупили сву грцину млетачкога господарства, предали су град Балши.

5 Балша III и дјела с Венецијом.

У брзо пошто је Балша III ступио на владу предали су му се сви они дјелови Зете, које је била заузела Венеција. Кад је зато дознала млетачка влада наоружала је јаку флоту, којом је заповиједао Маријан Каравели. Он је употребно у дјело не само војничку силу но и новце, којијема је више успио, него војском. Послије тога ствари су се окренуле на другу страну и Балша је морао, са својом мајком, бјежати у Горњу сту. Тада признаше млетачко господарство не само Доња Зета, него и градови Оцињ, Вар, Будва, Скадар и Дриваст.

Манушев, на основу млетачких извора, овако описује одношаје и дје-

ПЗЈАВА.

Прије четири године основано је овдје „Српско-Бугарско Друштво Балканска конфедерација“. Задатак друштва био је: „зближење Срба и Бугара, и упознавање њихових заједничких интереса — политичких и економских.“

Друштво је за све вријеме овога трајања радило на остварењу свога задатка. Некад у јачој а некад у слабијој мјери према томе колико је и каквих је чланова у друштву било.

9-ог. Децембра прошле године на један пут, изненадно, искрену приједлог од стране неколико Бугара, да се друштво „Балканска конфедерација“ укине.

11-ог. Децембра подијелене Бугари акт у коме захтијевају од друштвене управе да се тог истог дана у два часа по подне држи састанак, за ријешење равније подијеленог приједлога — о укинућу друштва.

Начин, на који је приједлог изнијет, хитња да се исти што прије ријешити, били су јасни знаци по којима се одмах могло познати: да Бугари имају озбиљну намеру и необиљне разлоге да друштво укину.

И доиста Бугари ријешили 1. да се друштво „Балканска конфедерација“ укине.

Разлог, изнијет од стране Бугара за укинуће друштва јесте: што друштво не располаже са довољно материјалних средстава.

Мора се признати, да сви Бугари нијесу били сложни да овај разлог (недовољност материјалних средстава) стоји, 2 али су сви били сложни да: друштво „Балканску конфедерацију“ треба укинути.

Да будемо мало опширнији. Један дио Бугара — сви предавачи — тражио је да се друштво „Балканска конфедерација“ укине, на да се сви чланови укину за чланове руске читаонице. Други дио Бугара — они који су предлог одмах прихватили — тражио је да се Балканска конфедерација укине, само да би књиге, које би уследије укинућа друштва припале Бугарима, предане биле „Бугарској Читаоници.“ 3 А трећи су тражили да се друштво преобрати „само у Читаоницу“ мијењајући свој назив и задатак. (Искрене конфедеријете!!!)

Као што се види сви Бугари, нијесу били сложни шта да се ради, по престанку друштва „Балканске конфедерације“, али све их је руководила једна мисао, сви су били сложни, да, друштво Балканску конфедерацију треба укинути и — укинули су је.

Међу тим док су се Бугари овако понашали, Срби су се од кад је изнијето питање о укинућу друштва, на до ријешења да се исто укине, сви најодлучније борили за одржање друштва, износећи такве разлоге, на које Бугари, нијесу могли ништа да одговоре а још може да их побију.

Нећемо да ређамо разлога које су Срби износили у корист одржања друштва јер наш циљ је да докажуемо корисност оваког друштва које би било радни мисли о Балканској конфедерацији. 4

Наш је циљ да изнесемо и факт да су Бугари, бугарска Омладина, подијелили

предлог и ријешили: да се укине Балканска конфедерација, који је циљ као што већ рече смо, зближење Срба и Бугара и упознавање њихових заједничких интереса.

Из овога факта, сваки коме је стало до истине може јасно да види, које пријатељ мисли Балканске конфедерације а ко њен противник; 5 као и то колико се гријеше о истину и правду они, који, интентујући се стањем на Балканском Полуострву, терете Србе, да су они препријекла ширењу мисли Балканске конфедерације. —

Цирих.

- Јурнета. М. Трифковић. Ј. Харип. Божа М. Банковић. Жив. В. Карапешкић. Ј. Видановић. П. Срејићева. Д. Маленић.

1. Овдје се вели „Бугари ријешили“, стога што су сви Срби гласали за одржање друштва, наводећи Чл. 9. друштвених правила: а друштво постоји све докле док је год у њему три Члана без обзира на народност.

2. Овај разлог доиста и не стоји. Друштвена су примања за једну трећину већа од издавања; али је требало изнијети нешто, а као најзгодније и најневиније јесте недовољност материјалних средстава.

3. Истога дана кад је овако изненада подијелет приједлог за укинуће друштва Балканске конфедерације, држали су Бугари који нијесу били чланови овог друштва (а којих је велика већина) састанак за оснивање чисто Бугарског Друштва. Да ли је ово било у вези са поменути предлогом и да ли је ово био подетрек за примање истог ми незнамо. Али ова случајност пада у очи.

4. О којој је Софијска „Свобода“ једно вријеме умјела врло лијепо да пише.

5. Да напоменемо и овај факт: од кад друштво постоји, увијек су Срби који су овдје живјели били чланови истог (не само јаци но и радници) док од Бугара у најбољем случају једва да ако је доћерала до половине. Шта ово значи само се собом казује.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Г. Светозар Адамовић, трговац у Бечу, послао ми је 12 фр. а. вр., е молбом, да их предам жени Новице Андријина на Трепшњеву, која је недавно родила троје дјеце, а сиромашног је стања.

Ја сам тај новац предао књ. Министарству Унутрашњих Дјела, с молбом, да га оно својим путем уручи реченој жени на Трепшњеву, као дар од Г. Светозара Адамовића из Беча, коме овим путем, у име обдарене родиле, изјављујем топу благодарност.

Цетиње, 8. фебруара 1891.

Ј. Павловић.

јер су осјећали велику нужду у харпи, коју су извозили из његових земаља. Али их је Балша варкао.“ (Руски Вјесник 1869 књига VII). Користећи се народном мржњом према млечанима он је успио обрнути на своју страну становнике Скадра и Оциња, и њихових околних, те су се сајединили са његовом државом. Кад је за то дознала млетачка влада одма је дигла велику војску; али је Балша одржао над њом савршену побједу. Послије ове побједи заузео је већи дио Зете, којом су владали млечани. Венеција је послје тога послала још јачу војску, али се је рат дуго продужио, а то је имало и за венецијанце тешке последице. Тада република издаје паредбу своје дужду Михаилу Стену (у новембру 1412 г.) да моли Захумскога господара Саидала Хранића да буде посредник међу Балшом и Млечанима и да ради да се закључи мир у овоме смислу: „Млетачка држава уступа великоме господину Балши Срацимировићу, сину покојнога господина Ђорђа Срацимировића Балшића, господару од Зете и т. д.; а тако исто и његовим наследицима, градове Оцињ и Будву са свијема њиховима правима, границама и земљиштем; а преко тога обезбуди се плаћати сваке године по једну пљачку цекина, као што су пријед плаћали великоме господину Ђорђији, његовоме оцу; а Млетачка република остаје да влада свијема осталијема

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Од стране подишаног свештенства, а у име цијелога Бјелопавлишког народа, изјављује се најтоплија хвала његовој пречасности Г. Лазару Ерцеговићу, проту которскоме, који нам сваке године, а преко наше Митрополије, шаље изврсно сјеме свилене бубе, која се почела од назад неколике године много његовати, те на тај начин наш народ се много користи.

За то милошћу не можемо, а да овим путем нашем добром проту Лазару Ерцеговићу, не изразимо највећу захвалност за толику његову дарекљивост, што му служи на част и дику.

Данилов-Град, 30 јануара 1891.

Јован Бошковић и Срдан Поповић (надзиратељи), Милутин Бошковић, Јовица Велашевић, Неодо Михаиловић, Јован Дамјановић, Радован Павићевић, Филип Пешкић, Јован Чобељић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Пуно захваљујем трговцима овд. вароши, који су, као људи и пошteni грађани присуствовали, у овдашњој школи, на дан Св. Саве. — Потставнута, горе речена публика, бесједама, декламовањем и пјовањем, сагласила се и даровала ђаке са а. в. ф. 10 и новч. 64., те се приличан број сиромашне дјеце потпомогао ђачким потребама.

Коланин, 14 јануара 1891.

Алекса П. Чукић  
учитељ.

ПОЗИВ НА ПРЕТИЛАТУ.

Ми смо многијема нашим дужницима лист зауставили, јер прво не ћемо никоме да лист намећемо, друго ако дотични не мисле плаћати, боље и раћену него убијену, боље и једну годину изгубити него двије; који пак мисле поштено исплатити, молимо их, да нам не замјере, промисливши да вазда и зелена дрва горе са сухијема, на пека похитају претплатом, да им можемо први број са другијем послати.

Од прошле године имамо још неколико егземплара потпунијех, те смо у стању послужити пове пребројнике.

Од предпрошле године немамо од свијех свезака, него тек појединијех, којима би смо могли допунити коме годину.

Молимо наше дужнике, да нам се одуже, и пријатеље нашег листа, да похитају претплатом, да се знамо владати, у колико ћемо егземплара у будуће свеске штампати.

Претплату из Србије примају књижарнице В. Валожича и Пурн-

мјестима са њиховима правима, границама и земљама, које су придобили куповином, или даром, од вишепомепутога његовога оца Ђорђије“ (Милаковић, stor. стр. 38—39.)

Но Млечани нијесу ни тијем били задовољни, него су лукавством заманили од удовице Балше II да им прода Авлону (1411 год.)

У брзо послје тога Балша III, добивши обећање помоћи од свога рођака, по женској линији, Стефана Црнојевића (Magamonte) скупио је војску и, 1419 године, кренуо на Скадар и заузео га. Млетачка флота, која је стојала у Трогиру и Сињету, одма се је кренула пут Скадра. К овој флоти сајединило се је и друго ратно бродовље, под заповјеђу Јакова Дандола. Војска, коју је довео ово бродовље, опсејала је Скадар; али су се срби јуначки бранили и млечани нијесу могли завладати Скадром.

Послије тога Млетачка република обраћа се Отоманској Порти и преко свога посланика Bertuccio Diedo тражи помоћ од султана, који се је, у то вријеме, налазио у Тракију. Он је дао млечанима у помоћ 8.000 војске; али ни то није помогло.

(Наставиће се.)

ба у Биограду; из осталих земаља г. Перо Рамадановића у Котору; а из државе само администрација Нове Зете.

Молимо пријатељске листове да овај позив у цјелости или у изводу изводе штампати.

Цетиње, свршетком јануара 1891.

### Администрација „НОВЕ ЗЕТЕ“

#### ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Од 1. Марта продужићемо издати

## П Р А В О

### ЧАСОПИС ЗА ПРАВНЕ И ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ

који ће излазити један пут мјесечно најмање на три штампана табана.

Сматрамо за изишно да доказујемо неопходност једног оваквог стручног часописа. И кад неби било других разлога за његово продужење, то сама част и достојанство српскога правништва, које представља највећи контингент српске интелигенције, не би требало да допусте, да Србија и Српство буду без једног оваквог стручног часописа у тренутку, кад и најмлађа држава на Балкану има два

С тога апелујемо на све оне, који ову неопходност увиђају, да нас како преплатом тако и својим радовима потпомогну, како би овај часопис потпуно одговарао намијењеном циљу.

Цијена је часопису: за оне, који се претплате до краја године 10, а за оне који се претплате на пола године 7 динара. Поруче се без новаца не примају.

Претплату ваља послати најдаље до 25. Фебруара, како би се према броју пријављених уписника могао штампати ер а з м је р н и број примјерака.

Претплату као и рукописе треба слати првопотписаном.

Биоград, 24 јануара 1891.

Уредник:

Андра Борђевић

Професор велике школе

Ст. Максимовић

Адвокат

Др. Миленко Р. Веселић.

## ТЕЛЕГРАМИ „ГЛ. ЦРНОГОРЦА“.

ПЕТРОГРАД, 2 фебруара. — На јучерашњем дворском балу играо је надвојвода са Царицом. Данас је био на смотри, обједоваће у Аничкову дворцу, па ће кренути у Москву.

РИМ, 2 фебруара. — „Фанфула“ јавља да ће Рудини тргнути све предлоге што их је Криени предложио камари. Сјутра ће изјавити, да ће једни еијер иностране му политике бити одржање мира и уердни односи са свијем вел. државама. Унутра пак заштита слободе, поштовање закона и равнотежа буџета штедњом а без нових намета. — Краљевим указом оснива се у министарству иностраних дјела мјесто генералног секретара (segretario generale).

ПЕТРОГРАД, 3 фебруара. — Надвојвода Фр. Фердинанд пошао је синоћ у Москву. До станице су га пратили Цар и Царица и сви Вел. Књажеви. За обједом, уочи поласка, издржавно је Цар Тесару и Царици Јелисавети, на што је надвојвода одговорио здравницом Цару, Царици и цијелој царској породици.

МОСКВА, 3 фебр. — Надвојвода Фр. Фердинанд стигао је овдје и одсио у Кремљу. Примно је све великодостојнике.

РИМ, 3 фебр. — Рудини је разложио свој програм: Према савезницима Италије храниће тврду и по здану вјерност. Италија не мисли никог задијевати. Трудити се у односима са Француском уклонити сваку неискреност.

Писани Дози, б. управник шесарнице у Криенија, постављен је за преставника Италије (chargé d'affaires) на Цетљу.

СРИЈЕДАЦ, 3 фебр. — Гласови о завјери Паничаних пријатеља про-

тив принца Фердинанда неистинити су.

ЊУ-ЈОРК, 3 фебр. — Генерал Шермен умрло је.

РИМ, 4 фебруара. — Вицеадмирал Сеибон постао је министар морнарице.

МОСКВА, 4 фебруара. — На синоћњем обједу издравно је генерал-губернатор Тесару Фрању Јосифу, а надвојвода Цару.

СРИЈЕДАЦ, 4 фебр. — Одговор бугарске владе на руску опомену о нихилистама предат је данас повјеренику Њемачке. Одговор је предугачак.

СРИЈЕДАЦ, 4 фебр. (службено). — Тобожња завјера против принца и министра своди се на освету једног човјека, који је већ одао два друга завјереника.

РИМ, 4 фебр. — „Фанфула“ пориче глас, да ће се на прољеће састати владоци Италије, Аустрије и Њемачке. — За генер. секретара у мн. иностраних дјела постављен је Малвано.

СРИЈЕДАЦ, 6 фебр. — У одговору свом на руску опомену због нихилиста, бугарска влада увјерава, како ће се навијек пристојно поносити у међународнијем пословима, труди се живјети у миру са сваком, па је протјерала из Бугарске два човјека, и ако руске тврдње нијесу основане. Одговор се жали, што се бугарски и руски бунтовници, осуђени у Бугарској, примају милостиво у Русији.

„Свобода“ јавља, да је оставка војног министра Муткитрова примљена и да је на његово мјесто постављен мајор Савов.

АТИНА, 6. фебр. — У округу Ретвину (на Криту) побиле су се установици и жандарми. Не зна се ништа више.

МОСКВА, 6 фебр. — Надвојвода Фр. Фердинанд кренуо је синоћ дома.

БЕЧ, 7 фебр. — „Fremdenblatt“ пише: Јавно мишљење у Тесаревини гледа на уердну гозбу надвојводе Фр. Фердинанда у синагога Цара, тог пријатеља мира, као на догађај од великог умирног значаја. Љубав те снаја Тесара Фрања Јосифа са Царем Александром III чини као најтврђе јемство мира.

ЗАГРЕБ, 8 фебруара. — Умрло је партизан Мил Јовановић.

ЦАРИГРАД, 8 фебр. — Компенја послата у Триноћ свршила је своје послове и кажу да је задовољна. Кад је компенја јавила, да би кренула дома, добила је брзојавну наредбу, да још остане гдје је. — Неоснован је глас, да је Порта наумила брзо послати комесара у Сриједац.

#### Поруке администрације.

Свијема старим претплатницима, који нам не послаше претплате, слаће се лист још до краја фебруара, па ће се тада сваком обуставити, који дотле не би послао претплате.

Читаоници у Суботици. — Ви ете платили за сву годину 1891-у, и још 1 флорин сувише. Чека вању наредбу.

## НАРЕДБА.

Сагласно своме стјечају од 28 децембра 1890, бр. 302., Управа Општине Цетињске ставља овнијем до општега знања и наређује:

1. Одачари Општине Цетињске јесу: М а т о Ш и а њ о л и И л и ј а Р е с е з а;

2. Одачарима општинским спада у дужност пријављивати се општинарима цетињским ради чишћења оцака и руских димњака на цилиндар; а тако исто, кад је потреба, дужни су се одазивати и позиву општинара цетињских, особито пред Божић, Ускре, и Крена имена;

3. Општинским одачарима плаћа кућа 25 површина од оцака или рускога димњака на цилиндар за свако чишћење;

4. Тужбе против општинских одачара подносе се Управи Општине Цетињске на надлежно ријешење;

5. Општинари цетињски дужни су најмање четири пута преко године очистити своје оцаке и руске димњаке на цилиндар;

6. За сваку рђаву посљедицу, услед невршења ове наредбе, одговараће кривац за сваку штету и сувише биће кажњен глобом или затвором.

Цетиње, 1 фебруара, 1891.

Број 153.

У П Р А В А  
О П Ш Т И Н Е Ц Е Т И Њ С К Е.

## НАРЕДБА.

Управа Општине Цетињске наређује овнијем.

1. Ни једно одраелије дијете не данас не смије тумарати беспослечно по вароши;

2. Родитељи или старатељи одраелије дјете треба да ишту шаљу у школу или да их намјесте гдје у службу или на какав занат;

3. Који родитељ или старатељ не зна како ће поступити са својим дјететом, нека се обрати Управи Општине Цетињске, гдје ће добити нужна упутства;

4. Који родитељи или старатељ претупи ову наредбу казниће се глобом или затвором.

Цетиње, 8 фебруара 1891.

Број 190.

У П Р А В А  
О П Ш Т И Н Е Ц Е Т И Њ С К Е.

## НАРЕДБА.

Сагласно својој наредби од 2 фебруара ов. год. бр. 154. односно књижице за кућне слуге овнијем се по ново наређује најмноцима кућних слуга, да изврше ту наредбу најдаље кроз 8 дана, у противноме случају казниће се глобом.

Цетиње, 9 фебруара 1891.

Број 191.

У П Р А В А  
О П Ш Т И Н Е Ц Е Т И Њ С К Е.

## О Г Л А С Ц.

500

пута увеличана види се свака ствар кроза скоро пронађени

#### Чудотворни Микроскоп за шпаг

који је зато препотребан за сваког трговца, учитеља, ученика, па потребан и користан још и за сваку кућу ради испитивања јела и пића. Уза њ се добива и луна која је много корисна кратковидима при читању.

Шаље се само за готово или за поштанске марке, цијена

2 франка 50 сантима,

без трошка за сав Исток.

D. Klekner,

(16—20) Wien, I. Postgasse 20.

#### ЧУЈ, ЧУЈ, ЧУЈ!

Обрадујте одмах своју домаћицу јутрос пронађеном кухинском справом, од које је више милијона комада продато на

париској свјетској и бечкој пољопривред пој изложби.

#### Још никад невиђена

та справа служи за ове потребе: За 1 минут можете од млијека или екоруна начинити масло, а за по минута млијечну пјену, пјену или пуч од јаја и т. д.

За 1 минут можете ожулити, огрести или исјећи 1 кило кртоле, лука, краставца, роткве, рене и т. д., крупно или ситно, по вољи.

Даље служи та справа као микроскоп; при испитивању јела и пића види се кроза њ свака стварчица 400 пута виша.

Таквој справи састављеној из неопште тиве коvine и пера цијена је премалена са 3 франка 50 сантима.

Та препотребна справа, ради своје нечуване цијенове, уведена је већ у све фамилије бечке и париске и може се добити само у моје старославне фирме, за готово или на ривалеу у све крајеве свијета.

D. Klekner.

(16—20) Wien, I., Postgasse 20.

## ПОШТАНСКЕ МАРКЕ!

Купујем по највишу цијену сваке врете употребљене поштанске марке источних држава, отворена писма, стара писма и маркама, ријеткости, старине, новце и оружје. Молим послати или понуду или ствари.

A. Weisz

Marchand de timbres poste et d'antiquités

BUDAPEST

Koronaherezeg utca, 7.

Његујући лијено своје тијело, свако може сретно остарити у добром здрављу. — Већина болести долази од крви, зато је сваком најсве тија дужност мотрити добро на радњу крви. — Услијед савјетног испитивања и захваљујући дугом искуству, ми смо успјели саставити лијекове, подобне да очисте и оснаже крв начином поузданим, брзим а без икаквих неугодних посљедица, и да очува крвотоку његову правилност. Ми лијечимо навијек с успјехом (без жива) неке болести од повкарене крви, жалосне посљедице тајних навика, уз то слабости, болести коже ране и најстарије, лишајеве, опадање носе, ностобољу и улоге, исто и све женске болести.

Примамо свако повјерљиво писмо са потаквим описом болести и са поштанском марком потребном за одговор.

„Office Sanitas“ Paris

57, Boulevard de Strasbourg, 57